

Yulduz EGAMBERDIYEVA,

Farg'ona davlat universiteti "Boshlang'ich ta'lim uslubiyoti" kafedrasida o'qituvchisi

E-mail: yulduzegamberdiyeva@gmail.com

Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent M.Boltayeva taqrizi asosida

PHENOMENON OF CHANGE IN THE CONTENT OF PRIMARY EDUCATION IN THE JOINT ACTIVITY OF TEACHER AND PUPIL

Annotation

This article describes the phenomenon of change, development of the content of primary education in joint open joint activity of elementary school teacher and pupil, and also discusses various forms and methods of empathic listening, understanding, interest of pupils to each other, joint organization of participants.

Key words: Teacher, student, open joint activity, emotional-volitional, phenomenon, competence, model, knowledge, abilities, skills.

ФЕНОМЕН ИЗМЕНЕНИЯ СОДЕРЖАНИЯ НАЧАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В СОВМЕСТНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УЧИТЕЛЯ И УЧЕНИКА

Аннотация

В данной статье описывается феномен изменения, развития содержания начального образования в совместной открытой совместной деятельности учителя начальных классов и ученика, а также обсуждаются различные формы и методы эмпатического слушания, понимания, интереса учащихся друг к другу, совместной организации участников.

Ключевые слова: Учитель, ученик, открытая совместная деятельность, эмоционально-волевая, феномен, компетентность, модель, знания, умения, навыки.

O'QITUVCHI VA O'QUVCHINING BIRGALIKDAGI QO'SHMA FAOLIYATIDA BOSHLANG'ICH TA'LIM MAZMUNINI O'ZGARTIRISH FENOMENI

Annotatsiya

Mazkur maqolada boshlang'ich sinf o'qituvchisi va o'quvchisining birgalikdagi ochiq qo'shma faoliyatida boshlang'ich ta'lim mazmunini o'zgartirish, rivojlantirish fenomeni hamda empatik tinglash, tushunish, o'quvchilarning bir-biriga bo'lgan qiziqishi, ishtirokchilarni birgalikda tashkil etishning turli shakllari va usullari muhokamasi bayon etilgan.

Kalit so'zlar: O'qituvchi, o'quvchi, ochiq qo'shma faoliyat, xissiy-irodaviy, fenomen, kompetentsiya, model, bilim, ko'nikma, malaka.

Kirish. Boshlang'ich sinf o'qituvchisi va o'quvchisining ochiq qo'shma faoliyatini metodik rivojlantirish umumiy o'rta ta'lim maktabi o'qituvchilar, o'quvchilar, ota-onalarning birgalikdagi faoliyatini o'zgartirishga qaratilgan loyiha amalga oshiriladi. Loyihaning maqsadi o'quvchilar va o'qituvchilarni rivojlantirish uchun har xil turdagi birgalikdagi harakatlar (yopiq, ochiq) resurslaridan foydalanadigan maktab modelini ishlab chiqishdir. Normalar va talablarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan yopiq qo'shma harakat, o'quvchi va o'qituvchi o'z tashabbuslarini namoyish etadigan va birgalikdagi faoliyatga haqiqatan ham ta'sir ko'rsatadigan teskari va ochiq qo'shma harakat bilan to'ldiriladi deb taxmin qilinadi. Ushbu g'oya boshlang'ich ta'limni tashkil etishda aks etadi va quyidagicha namoyon bo'ladi.

Adabiyotlar tahlili va metodlar. O'quvchilar va ota-onalarning farqlanishi va tabaqalanishining yo'qligi: umumiy o'rta ta'lim maktabida birinchi sinfda o'quvchilarni qabul qilishda maxsus tanlov mavjud emas. Ular ijtimoiy mavqe va tayyorgarlik darajasidan qat'iy nazar, barcha kerakli o'quvchilarni qabul qilishadi. Hozirda maktabda qishloq joylari balki shaharning yaqin va boshqa tumanlaridan o'quvchilar ham tahsil olishmoqda. O'qituvchilar rivojlanayotgan ta'limni nafaqat o'quvchining nazariy tafakkuri va o'quv faoliyatini shakllantiradigan didaktik tizim sifatida, balki shaxsga yo'naltirilgan ta'lim sifatida qabul qildilar, bu yerda o'quvchining shaxsiyati birinchi o'rinda turadi. O'qituvchilarni jalb qilgan narsa shundaki, ta'limni rivojlantirishda o'quvchi bilan birgalikdagi o'quv harakati quriladi, ya'ni uning o'quv vazifasini qabul qilish va amalga oshirish bilan bog'liq o'quv tashabbuslari hisobga olinadi; o'quvchi ta'lim muammosini hal qilishda faol ishtirok eta boshlaydi, ya'ni ta'lim jarayonini shubhasiz kommunikativ qiladigan yechimlarni shakllantirish, taklif qilish, tanlash va amalga oshirish. Rivojlanayotgan ta'limda birgalikdagi harakat turini murojaat qilish deb ta'riflash mumkin: o'qituvchi o'quvchiga, uning ta'lim vazifasi va uni hal qilish usullari haqidagi tasavvuriga murojaat qiladi, u o'zining bir qismini o'quvchiga o'tkazadi.

Rivojlanayotgan boshlang'ich ta'limdagi qo'shma faoliyatning funksional mazmunini o'zgartirishga yordam berdi: ular nafaqat vazifalarni bajarish, balki umumiy muammolarni (o'quv vazifalarini) shakllantirish va hal qilishda. Muloqot, asosiy ta'lim protsedurasi sifatida, o'quvchiga dars jarayoniga ta'sir ko'rsatadigan funktsiyalarni qisman topshirishga yordam berdi. O'qituvchilar o'quv muloqotini tashkil etish usullaridan (intelektual ziddiyat va boshqalar) foydalanishni, darsda ozgina gapirishni, o'quvchilarning o'zlari uchun mulohaza yuritish uchun joy ajratishni, juftliklarda, guruhlarda ishlashdan foydalanishni o'rgandilar, o'z-o'zini mazmunli baholash. Muloqot va boshlang'ich ta'limdagi barcha darslarning, dars va darsdan tashqari mashg'ulotlarning, ya'ni o'qituvchilar va o'quvchilarning maktabdagi hayot tarzining o'ziga xos ajralmas asosiga aylandi.

Ta'limni rivojlantirishda ta'limning mazmuni dars-muammoli va o'qituvchining alohida pozitsiyasi – umumiy muammolar va muammolarni hal qilishni tashkil etuvchi yetakchining pozitsiyasi shaklida yetakchilik o'zaro ta'sirining modelini amalga oshirishga imkon beradi. Bizning fikrimizcha, rivojlanayotgan ta'limdagi darsning tuzilishi va mantig'i umuman muammoli darsga mos keladi [3].

Shuni ta'kidlash kerakki, muammoli darsni yaratish o'ziga xos xususiyatlarini aks ettiruvchi bir qator xususiyatlarga ega qo'shma faoliyat maktabi. Muammoli vaziyatni yaratishda o'qituvchi, qoida tariqasida, faqat o'quvchining o'tmishdagi o'quv tajribasiga yoki fan va amaliy faoliyat tajribasiga murojaat qiladi. Bunday holda, muammoli vaziyat dastlab amaliy qiyinchilik holati sifatida yuzaga keladi va sharoitlarni tahlil qilish natijasida muammoli holatga keltiriladi (qaerda va nima uchun qiyinchilik paydo bo'ldi) [5]. Hissiy-irodaviy mezoniga ko'ra muammoli vaziyatning ikki turini aniqlaydi: "ajablanib" va "qiyinchilik bilan" (aniq yoki yashirin) vaziyatlar. Ammo, bizning fikrimizcha, boshlang'ich ta'limdagi barcha muammoli

vaziyatlar, ularning turidan qatol nazar, ajablantiradigan vaziyatlar, o'quvchining nafaqat aqliy, balki hissiy sohasini ham qamrab oladigan vaziyatlar bo'lishi kerak. Agar o'quvchi duch keladigan qarama-qarshilik shaxsiy (lekin nafaqat ta'lim) tajribasidan kelib chiqdi va sodir bo'ladi [2]

Amaliyotda qo'shma faoliyat maktabi muammoli vaziyat nafaqat intellektual ziddiyat sifatida, balki qo'shma faoliyatdagi bo'shliq sifatida ham yuzaga keladi, bu shubhalar, noaniqliklar, uning ishtirokchilarining o'zaro munosabatlari va uyushmalarining "eski" usullarining etishmasligini anglatadi. Shu bilan birga, turli xil shaxsiy tajribalar yangilanadi: nafaqat o'quv, balki empirik (kundalik), o'yin, nutq, o'zaro ta'sir tajribasi, hissiy ishtirok etish tajribasi. Boshqacha qilib aytganda, muammoli vaziyat nafaqat fikrlash sohasini, balki umuman o'quvchining shaxsiyatini ham qamrab oladi: uning tajribalari, qiziqishlari, xatti-harakatlari, qobiliyatlari va boshqalar.

Muammoli darsda o'qituvchining pozitsiyasi rahbar bo'ladi, chunki o'qituvchi, qoida tariqasida, muammoni hal qilishning barcha mumkin bo'lgan variantlarini hisoblab chiqadi va o'quvchilarni u oldindan biladigan yagona to'g'ri yo'lga olib boradi. "O'quvchi uchun muammoni tashkil etadigan narsa o'qituvchi uchun fan tomonidan o'tgan bosqich bo'lib, u darsda yana takrorlanadi." [7]. Qo'shma faoliyat maktabi o'qituvchining pozitsiyasi "lider-sherik" o'tish joylarida tashkil qilingan: o'qituvchi-bu o'z variantlarini, yechimlarini tashkillashtiradigan, ishtirok etadigan, taklif qiladigan etakchi, u ham shubhalanadi, shuningdek, muammodan aziyat chekadi.

O'qituvchilar amaliyotida qo'shma faoliyat maktabi darsda qo'shma faoliyatning yetakchi modelini tashkil etishda muayyan qiyinchiliklarga duch keldi, bu bir vaqtning o'zida rivojlanayotgan ta'lim tizimini o'zlashtirishda texnologik qiyinchiliklar edi [1]. Birinchidan, bu o'quv vazifasining yo'qolishi, natijada o'qituvchi va boshlang'ich sinf o'quvchilarning birgalikdagi harakatlarining xilma-xilligi yuzaga keladi, natijada aloqa mazmunsiz bo'lib, o'quv muloqotidan savol-javob suhbatiga aylanadi. Buning sababi shundaki, o'qituvchi har doim ham darsdagi o'quv holatining o'zgarishini bashorat qila olmaydi, u uchun kutilmagan, rejalashtirilmagan o'quvchilar versiyasini qabul qila olmaydi. Natijada, o'qituvchi, go'yo, o'zining yetakchilik mavqeini "topshiradi", muloqotni qisqartiradi va to'g'ri qaror qabul qiladi. Ikkinchidan, kuchli o'quvchilar darsni tortib olishdi, qolganlari passiv bo'lib qolishdi: o'z fikrlarini rasmiylashtirishga vaqt topolmay, ular shunchaki rahbarlarning fikriga qo'shilishdi yoki umuman muhokama tizimidan chiqib ketishdi. Uchinchidan, munozarani tashkil qilishda o'qituvchilar quyidagi noto'g'ri hisob-kitoblarga yo'l qo'yishdi:

hal qiluvchi ta'limiy g'oyaga to'g'ridan-to'g'ri maslahatlar, o'quvchilar versiyalari;

o'qituvchining o'quvchining so'zlariga qabul qiluvchi munosabati o'rniga noto'g'ri o'quvchilar versiyalarini salbiy baholash;

o'qituvchi uchun kutilmagan versiyalarni e'tiborsiz qoldirish, ularni muhokama tizimiga kiritmaslik;

muvaffaqiyatsiz tuzilgan savollar, xususan, ozgina ochiq savollar (tozalash, yo'naltirish, burilish, diqqatni jamlash va boshqalar);

pauzalar, mikroitoglarning yo'qligi;

guruh faoliyatiga zarar yetkazish uchun frontal faoliyatdan mulkiy foydalanish.

Bundan tashqari, darsda guruh ishlarini tashkil qilishda qiyinchiliklar mavjud edi: uni o'qituvchilar tomonidan rasmiylashtirish, o'quvchilarni guruhlarda muvaffaqiyatsiz taqsimlash, guruhlarda ishlab chiqilgan narsalarni muhokama qilish bosqichini zaif tashkil etish. O'quvchilar o'rtasida (guruh va frontal ishlarda) to'g'ri aloqa har doim ham yarim emas edi: masxara qilish, bir-birlariga sakrash, noto'g'ri javobga qo'pol munosabat.

Bunday qiyinchiliklar, bizning fikrimizcha, quyidagi qarama-qarshiliklar tufayli yuzaga keldi. Rivojlanish ta'limida o'quvchining shaxsiy empirik (hayotiy) tajribasi yetarli darajada ishtirok etmaydi, hissiy, majoziy idrok aktualashtirilmaydi, ya'ni bunday ta'lim o'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasidagi hamkorlikni susaytirib, faoliyatni rasmiylashtiradi, uni faqat ta'lim muammosini shakllantirish va hal qilishga qisqartiradi, o'quvchining shaxsini ochib berishga imkon bermaydi va uning barcha ko'rinishlarida o'qituvchi. Bundan tashqari, o'quv vazifasining o'zi ko'pincha avtoritar tarzda qo'yiladi, buning natijasida bilimlarni Transpersonal translyatsiya qilish va o'quvchining subyektivligini yo'qotish sodir bo'ladi. Boshlang'ich ta'lim amaliyotida eng keng tarqalgani qo'shma faoliyatning aralash modeli bo'lganligi bejiz emas: muammoli elementlar bilan dars-topshiriq.

O'qituvchilarga dars modelining qat'iyiligidan namoyon bo'ladigan rivojlanish ta'limining ba'zi qat'iyiligi xalaqit bera boshladi. Ko'p o'z-o'zidan, tasodifiy narsalar (ya'ni vaziyatlar) shunchaki g'oyib bo'ldi, birgalikda faoliyat tizimiga tushmadi. Boshqacha qilib aytganda, o'zlarining texnologik vositalarini boyitgan o'qituvchilar vositalarni (kommunikativ, faoliyat) tanlashda erkinlikni his qila boshladilar. Xususan, vaziyatlarga murojaat qilish, ya'ni ta'limni ishtirokchilarning shaxsiy tajribasi bilan bog'lash zarurati sezildi. Rivojlanayotgan ta'limning qat'iyiligi, shuningdek, pozitsiyaning yo'qligini anglatadi, ya'ni o'zgarishlar, o'qituvchining bir pozitsiyasidan boshqasiga o'tish (rahbar-rahbar-sherik) va shuning uchun pedagogik shakllarning bir xilligi.

Umumiy o'rta ta'lim maktabni rivojlantirishning keyingi bosqichida qo'shma faoliyat maktabi konsepsiyasiga kiritilgan qo'shma faoliyatning uchta asosiy modelini [2] tashkil etish va farqlash zarurati paydo bo'ldi, shartli ravishda dars-topshiriq (avtoritar model), dars - muammoli (etakchilik modeli) va dars-dialog (hamkorlik modeli). Bizning fikrimizcha, modellar bilan ishlash boshlang'ich ta'lim tizimida turli xil pedagogik shakllarni yaratishga imkon beradi va shu bilan darsni o'quvchiga murojaat qilish va darsdan chiqib ketish yo'nalishi bo'yicha o'zgartiradi-maktabda mumkin bo'lgan yagona shakl sifatida topshiriqlar beriladi.

Shubhasiz, dars o'zgarishi an'anaviy umumiy o'rta ta'lim maktabda bunday o'zgarishlarning birinchi yo'nalishi yangi o'quv fanlarining paydo bo'lishi bilan bog'liq: tarbiya, tabiiy fan, texnologiya shular jumlasidandir. Bunday holatda, o'quv jarayoni kuchaytiriladi, bu faqat o'qituvchining avtoritarizmini va boshlang'ich sinf o'quvchining bajarilishini kuchaytiradi, obyektlar sonining ko'payishi "faqat o'quvchilarga o'tkaziladigan me'yorlar, namunalar, bilimlar, faoliyat sonining ko'payishini anglatadi, ammo qo'shma faoliyat predmetidagi o'zgarishlarni anglatmaydi"[1]. Ikkinchi yo'nalish "nostandart" deb nomlangan darslarning paydo bo'lishi bilan bog'liq, ya'ni g'ayrioddiy shakldagi darslar: dars-o'yinlar, sayohatlar, ertaklar, konferentsiyalar, ular oddiy darslarning o'rnini bosmaydi, balki "to'ldiradi, jonlantiradi, xilma-xillikni keltirib chiqaradi, qiziqishni oshiradi" [5]. Bunday darslarda o'quvchilarning birgalikdagi faoliyatga jalb etilishi, qoida tariqasida, yuqori bo'ldi: ular o'ynash, raqobatlashish, turli mahilliy xududdagi istiroxat bog'i, tarixiy-me'meriy obidalarga sayohat qilishdan manfaatdor.

Agar oldingi bosqichda o'qituvchilar muammoli darsga e'tibor berishgan bo'lsa, unda akademik ko'rsatkichlarning pasayishi ularni yana dars topshirig'iga o'tishga undadi. Shunday qilib, biz tomonimizdan olib borilgan tadqiqot ishi doirasida bunday darslarni namoyish etish va muhokama qilish bilan butun maktab metodikasi "pedagogik faoliyatning madaniyati va

modellari” unda o‘qituvchilar barcha modellarni taqdim etdilar va madaniy avtoritarizm nima ekanligini ko‘rish mumkin. Ushbu dars-topshiriq turli xil modifikatsiyalarga ega bo‘lishi mumkinligini aniqladik (dars-seminar, dars-xabar, dars-algoritmizatsiya), ammo shu bilan birga qo‘shma faoliyatni joylashtirish sxemasini tuzish juda muhimdir: topshiriqni taqdim etish; o‘quvchilar tomonidan uni rivojlantirish; ijro algoritmini yaratish; turli xil qiyinchiliklarni bashorat qilish; bajarishni muhokama qilish; nazorat va baholash.

Birgalikdagi faoliyat modellari bilan ishlash o‘qituvchilarning e‘tiborini umumiy o‘rta ta‘lim maktabdagi birgalikdagi faoliyatning an‘anaviy, asosiy pedagogik shakllariga qaratdi: immersion dars, aloqa darsi, tanlov darsi. Masalan, o‘quv yilining boshida immersion darslar ilgari faqat 1-2-sinfda o‘rganilganlarni takrorlash bilan qisqartirildi va dars-topshiriq modelida qurildi. Asta-sekin, bunday dars nafaqat bilimlarni ko‘paytirish, umumlashtirish va tizimlashtirish, balki o‘quv qiyinchiliklarini aniqlash, yangi o‘quv yili uchun istiqbollarni aniqlash, tanishish va yangi fan materialidagi birinchi namunalar bilan ham bog‘liqligini anglash paydo bo‘ldi. O‘qituvchilar yetakchilik va sheriklik modeli doirasida bunday darslarning yangi shakllarini izlaydilar: o‘yin (ko‘rik-tanlovlar, viktorinalar, sayohatlar, mushoyralar); taqdimot (dars-reklama, yangi darsliklarni ko‘rib chiqish, yangi mavzular bilan tanishish, tanlov darslari taqdimoti); refleksiv: refleksiv narvonlarni tuzish, refleksiv insho yozish, dars uchun topshiriqlar tuzish.

Aloqa haqidagi tasavvur va dars o‘zgardi. Agar ilgari o‘qituvchilar bunday kursning yagona dasturiga intilishgan bo‘lsa, endi ular har bir o‘qituvchining o‘z dasturiga ega bo‘lishi mumkinligini anglaydilar, hamda birgalikda faoliyatni tashkil qilishda o‘z muammolari va qiziqishlari bilan ba‘zi o‘qituvchilar bunday darslarni o‘tkazishda “maktab hayotiga kirish” kursining yo‘nalishlarini qayta ko‘rib chiqishni davom ettirdilar [2], boshqalari o‘quvchilarga guruh ishi ko‘nikmalarini bosqichma-bosqich o‘qitishni asos qilib oldilar; boshqalar – ma‘lum bir materialga (masalan, ertaklarga) asoslanib, o‘quvchining hissiy va axloqiy tajribasini boyitadilar, muloqot darslarini sinf hayotidagi muammolarni muhokama qilishga bag‘ishladilar.

Turli xil modellar darslarini ishlab chiqish, o‘tkazish va tahlil qilish bo‘yicha tajribaga ega bo‘lgan o‘qituvchilar, birgalikdagi faoliyat ishtirokchilarining shaxsiy tajribasiga (ya‘ni ularning taassurotlari, tajribalari, fikrlari, harakatlariga) murojaat qilish orqali birgalikdagi faoliyatning yetakchilik va sheriklik modellari “yutuq” mumkinligini payqashdi. Qo‘shma faoliyat jarayonini boyitish orqali, asta-sekin, birgalikdagi faoliyatni taassurotlar bilan boyitish jarayoni, birgalikdagi faoliyatning turli xil ijobiy tajribalarini olish, shaxsiy tajribani o‘rganish jarayoni sifatida tashkil etish kerakligi tushunildi, shuning uchun shaxsiy tajribaning qaysi tomonlari darsda faoliyat mavzusiga aylanishi kerakligini aniqlash kerak. Buni tushinishda o‘qituvchilar boshlang‘ich ta‘lim yoshidagi o‘quvchilarning xususiyatlaridan (sezgirlik, hissiyotlilik, aniq samarali va vizual-majoziy fikrlash), shuningdek shaxsiy tajriba bilan ishlashni ta‘minlaydigan boshlang‘ich ta‘limning turli amaliyotlarining xususiyatlaridan uzoqlashdilar [2]. O‘qituvchilar shaxsiy tajribani boyitish usullarini faol ravishda ishlab chiqishni boshladilar: hissiy (taassurotlar, tajribalar), operatsion (amaliy, qo‘lda, obyektiv manipulyativ faoliyat tajribasi), ishtirokchilarni birgalikda tashkil etishning turli shakllaridan foydalanishni o‘z ichiga olgan o‘zaro ta‘sir tajribasi.

Turli xil shaxsiy tajribalarni yangilash va boyitish uchun qo‘shma faoliyatning ba‘zi bir modeliga (toza yoki aralash) “bog‘lash” natijasida modellar doirasidan oshib ketadigan yangi pedagogik shakllar paydo bo‘la boshladi: maslahat darsi, suhat dars, hissiy immersiv dars, o‘zaro o‘rganish va qo‘llab-quvvatlash darsi. Ishtirokchilarning shaxsiy ko‘nikmasiga qo‘shma faoliyatga sho‘ng‘ish bosqichi, qo‘shma faoliyatni joylashtirish bosqichi va uning natijalarini ro‘yxatdan o‘tkazish va taqdim etish bosqichi atrofida murojaat qilish usullarining tartibi ma‘lum texnologik to‘liqlikka, ya‘ni boshlang‘ich ta‘limda yangi pedagogik shaklning paydo bo‘lishiga yordam berdi. Biz buni maslahat darsi kabi pedagogik shakl misolida tasvirlaymiz [1; 5].

Xulosa. Shunday qilib, biz quyidagi qarama-qarshiliklarni belgilashimiz mumkin. Bular, boshlang‘ich ta‘lim mazmunini o‘zgartirishdagi bo‘shliqlarni:

ta‘limni mazmunli va tarkibiy yangilashda, xususan, boshlang‘ich ta‘lim o‘qituvchisi va o‘quvchisining birgalikdagi harakatlarida sifatli bo‘lishiga imkon beradigan birliklarning ta‘lim mazmunidagi ajralmaslik;

o‘quv protseduralaridan ta‘lim protseduralariga o‘tish zarurligini tushunmaslik, ular tayyor shaklda o‘rnatilmagan, ammo qo‘shma faoliyat ishtirokchilarining o‘zlari tomonidan yaratilgan;

o‘qituvchining pozitsiyasini o‘quvchiga vositachi sifatida, turli pozitsiyalarni birgalikda tashkil etish usullariga o‘zgartirish usullarining rivojlanmaganligi;

barcha ishtirokchilarda mavjud bo‘lgan yangi ta‘lim natijalari va ta‘sirini baholash uchun asoslarning yetishmasligi shular jumlasidandir.

Bizning fikrimizcha, ushbu qarama-qarshiliklarning kuchayishi boshlang‘ich ta‘limda innovatsiya, ta‘limning alternativligi va an‘anaviy tizim o‘rtasidagi tafovutlarning kuchayishi, shuningdek, innovatsion va umumiy o‘rta ta‘lim boshlang‘ich ta‘lim o‘rtasidagi tafovutlar bilan bog‘liqligi aniqlandi.

ADABIYOTLAR

1. G.Ahmadova. Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining talaffuzi me‘yorlarni shakllantirish metodikasi. Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) dissertatsiya. O‘zbekiston 2023.
2. B.Ismoilov. Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida matematik kompetentlikni rivojlantirishning metodik tizimini takomillashtirish. Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) dissertatsiya. O‘zbekiston 2023.
3. B.Ismoilov. Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘quvchilarini musiqiy madaniyatini shakllantirishda mehnat qo‘shiqalaridan foydalanish metodikasi. Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) avtoreferat. O‘zbekiston 2023.
4. A.Yembergenova. Boshlang‘ich sinf ona tili darslarida o‘quvchilarning imloviy savodxonligini takomillashtirish metodikasi. Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) avtoreferat. O‘zbekiston 2023.
5. Sh.Qayumova. Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarini TIMSS xalqaro baholash dasturi asosida o‘qitishga metodik tayyorligini takomillashtirish. Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) avtoreferat. O‘zbekiston 2023.
6. U.Xalikova. Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘quvchilarini kompetensiyalarini innovatsion dasturiy vositalar orqali shakllantirish va rivojlantirish metodikasini takomillashtirish. Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) avtoreferat. O‘zbekiston 2022.
7. Muslimov N.A. Kasb ta‘limi o‘qituvchisini kasbiy shakllantirishning nazariy-metodik asoslari: Ped. fan. dok. ... dis. avtoref. – T.: 2007. – 47b.